

A^o. 1850.

BREDASCHIE

Woensdag

N E D E R L A N D E N.

BRADA, — 16 Februarij.

De zitting der Tweede Kamer, welke gisteren heeft plaats gehad, is door de afwezigheid van de heer *van der Meer* en de heer *van der Meer* onderbroken. De afwezigheid van de heer *van der Meer* is te wijten aan het feit, dat hij op den 15den dezer is overleden. De afwezigheid van de heer *van der Meer* is te wijten aan het feit, dat hij op den 15den dezer is overleden.

Zijne Excellentie de minister van financiën, verdedigde de wet tegen de gemaakte aanmerkingen, na vooraf gezegd te hebben, dat de voorgedragene wet geen verminkt stuk behoorde genoemd te worden, en dat het verwijt aan het Gouvernement niet moest worden gedaan, daar zij het gevolg was der onderhandelingen met de centrale afdeling, en de vrucht der inschikkelijkheid van de onderscheidende takken der wetgeving.

De heeren *van Dam van Isselt*, *Bijleveld*, *Warin*, en *Pescatore* kortelijk Zijne Excellentie den minister van financiën gereplieeerd hebbende, werd de wet bij hoofdelijke stemming in omvraag gebracht en met 56 tegen 23 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Bijleveld*, *op den Hoof*, *van Dam van Isselt*, *d'Escury*, *Fockema*, *Boddaert*, *Bäcker*, *Donker Cartius*, *van Reenen*, *van Toulon*, *van Alphen*, *van Wickevoort Crommelin*, *Dedel*, *van Randwyck*, *G. G. Clifford*, *de Jonge*, *van Nagell*, *Repelaer*, *Weerts*, *Warin*, *van Boelens*, *Luzac* en *Beehaerts*.

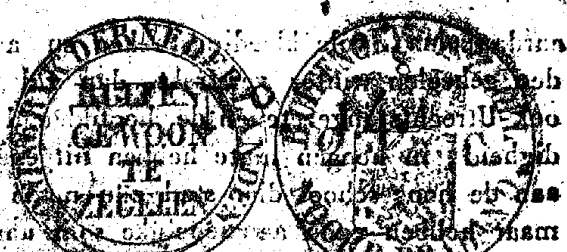
Wij hebben reeds te doen opmerken, dat de drie en twintig geachte leden, welke tegen het ontwerp gestemd hebben, allen afgevaardigden voor de noordelijke provincien zijn, en tot de wakkerste verdedigers van de rechten der provincien behooren, waaruit dan ligt te bepalen te zijn, dat de vastgestelde veranderingen gantsch niet ten voordele van den handel en der nijverheid der provincien is. Een vernieuwd bewijs tegen het zoo onrechtvaardig herhaald voorgeven, als of de regering de noordelijke boven de zuidelijke provincien bevoordeelde.

De heer *Thielemans*, referendaris bij het departement van buitenlandsche zaken, is, in den avond van den 15den dezer, gearresteerd en naar Brussel vervoerd. Zijne papieren zijn in beslag genomen.

Hetgeen wij in ons N^o. van den 6den dezer hebben gezegd, dat namelijk de baron *Sold de Stassart* zich eerbiedig tot Z. M. heeft gewend, met ootmoedig, onderdanig en nederig verzoek, om zijne lieve, zeer lieve, magtig lieve f 1800's jaars terug te mogen hebben, wordt thans door de noordelijke dagbladen bevestigd, dewelke ons tevens melden, dat Z. M. het verzoek van den heer *Sold de Stassart*, om als Kolonel der Schutterij, een post, die geene of 1800's jaars opbrengt, ontslagen te worden, heeft ingewilligd.

De onlusten op Java schijnen ten einde te spoeden. Na eene nederlaag, bij welke *Diepo Negoro* bijna door een' onzer huzaren, *Doorenboom* genaamd, was geveeld geweest, hebben zich weder verscheiden prinses, waaronder twee broeders van *Diepo*, onderworpen. Men verwachtte, op den 17den October, algemeen op Java dan ook, dat de oorlog weldra een einde zou nemen, maar van eene premie van f 20,000 piasters uitgelooft aan den heer *Diepo*, welke, van slechts weinige manschappen vergezeld, rondzwierf, in handen zou leveren.

De *Staats-Courant*, uit welke wij voor ditmaal bovengemeld bericht ontleenen, beklagt zich, bij de mededeeling dier tijding, dat de onregelmatigheid, met welke zij de Javasche couranten ontvangt, haar buiten staat stelt, om een verslag der Krijgsverrigtingen te geven, zoo als men van een dagblad verwachten mag. Wij zouden, in een blad, gelijk de *Staats-Courant*, het verslag der zittingen van de Tweede Kamer, die op een paar snaphaanschoten afstand van het lokaal harer drukkerij gehouden worden, in derzelver nummer van den voglenden dag, behoorlijk uitgewerkt, ver-

COURANT.

den 17 Februarij.

wacht hebben, maar vinden slechts een vierregelig, niets hebbend bericht daarvan, terwijl, te Rotterdam, vier uren van het lokaal der zitting gelegen, een genoegzaam volledig verslag te vinden is.

Naar men verneemt, zoude Mr. *J. Gerrits* veel kans hebben, om tot Regter bij de Regtbank van eersten Aanleg te *Hortogenbosch*, in plaats van den heer en Mr. *Keijzersman*, op den 10den dezer aldaar overleden, te worden benoemd, en wel uit hoofde zijne *preussische*, als Hoofd-Redacteur van den *Noord-Brabander* en om hem in het verlies te gemaet te komen, welk dat blad, bij het aannemen der Wet tegen de misbruiken van de drukpers, zal ondergaan. Het is te wenschen dat de tweede Redacteur, Mr. *J. Berens*, mede bij het Gouvernemente zal het oog zal verloren worden, en dat Z. E. Gest. een post te *Rotterdam* zal worden toegevoegd.

De pleidooijen in de zaak van den baron *van Zinzerling* en diens medepligtigen zijn gisteren morgen te Brussel begonnen. Bij het afzenden van het bericht, was de heer *van de Weijer*, een der verdedigers van den baron, aan het woord. De zaak zou waarschijnlijk dien dag nog niet afloopen.

Vreemd moet het voorkomen, dat de heer *Zinzerling* verkiest, te voet, tusschen marechusses, en gevolgd van het graauw, den weg van de gevangenis naar het lokaal der rechtszittingen af te leggen, daar hij zelfs veel gemakkelijker in een huize kon zijn komen doen. De *National* meent, dat dit gedrag volkomen met het karakter der menschen van dien stempel overeenkomt, die slechts ergernis en aanstoot verlangen, slechts bij egerhas en aanstoot leven.

Een der zuidelijke bladen heeft verhaald en de anderen hebben als gewoonlijk nagepraat, dat de academische senaat van *Luik*, bij een gekomen zijnde, om te delibereren of men tot de circulaire van den minister van binnenlandsche zaken zou toe treden, met eene groote meerderheid besloten was, zulks niet te doen.

Wij vernemen van *Luik*, dat de circulaire niet aan den senaat, maar aan heeren curatoren gericht is geweest, dat bij gevolg de senaat niet over het al of niet toetreden tot dezelve heeft kunnen delibereren en dus niet heeft kunnen besluiten, om daarvan toe te treden. De waarheid der zaak is, dat, hoewel de minister geen antwoord van heeren curatoren gevraagd had, deze echter betamelijk en pligtmatig geoordeeld hebben, om de circulaire te beantwoorden, hetwelk zij dan ook gedaan hebben, op eene wijze, hantier, den academischen senaat, te heeren professoren en Z. Excell. den minister waardig, welke grondbeginselen, oogmerken en karakter zij eene zeer belangrijke bewezen hebben.

Te *Gent* zijn alle de professoren, ongevergd, eenstemmig en zonder uitzondering, tot de in opgemaekte circulaire vervatte grondbeginselen toegetreden.

Het *Journal de Gand* meldt ons, dat de heer *de Nève*, eigenaar van het dagblad *le Catholique des Pays-Bas*, na dat zijne papieren in beslag genomen waren, op den 12de dezer, gevangen gezet is en als medepligtige van den heer *de Potter* vervolgd wordt.

Ook de heer *Adolf Bartels*, een der redacteurs van het gezegde blad, is, in den morgen van den 14den, gehaald en daer afgevoerd gezet. Men zegt, dat ook deze geweldig in de zaak van den heer *de Potter* betrokkener is. De in beslag genomen papieren schijnen aanleiding tot dezen maatregel te hebben gegeven. Men verzekert, dat hij naar Brussel overgebracht zal worden.

Te *Utrecht* heeft de commissie voor de behoeftigen f 13,761.79 ontvangen; de hervormde diaconie heeft, bij inschrijving, f 2,784.67 opgezameld; en de collectie voor de stads-aalmoesenters tusschen heeft f 1,563.80 opgebragt; in alles, aan geld, f 20,009.44. Wanneer men daarbij voegt de bijzondere uitdeelingen van soep, brood,

aardappelen, vele kleedingstukken en andere artikelen, gedurende den geheelen winter verstrekt, dan zal men niet ontkennen, dat ook Utrechts ingezetenen de hoofddeugd der Nederlanders, weldadigheid, in hoogen mate hebben uitgeoefend. De heeren studenten aan de hooftschool hier zijn mede niet achterlijk gebleven, maar hebben eene gemeenlijke som aan de commissie gezonden.

De voorzitter prins de la Paz (Manuel Godoy), thans prins van Bayona, deze zoo bekende gijsteling van Karel IV, is onlangs te Parijs aangekomen, alwaar hij zijn verblijf zal vestigen. Tot hooge waardigheden geraakt, werd hij gedwongen, van zijne vrouw te scheiden en eene prinses van het geslacht der Bourbons te huwen; deze laatste echter overleden zijnde, heeft hij zijne eerste vrouw hertrouwd.

In het laatst des verleden jaar heeft de keizerlijke familie van Brazilië een ongeluk gehad, namelijk, de paarden van het rijtuig, waarin zij gezeten was, en die door den keizer in persoon bestuurd werden, geraakten aan het hollen en het rijtuig sloeg om. De keizer viel op de rechterzijde, brak twee ribben en bleef eene geruimen tijd buiten kennis. De keizerin heeft zich niet bezwaard. De prins Maria heeft eene zware kneuzing aan het hoofd en aan de hand, en de prins van Luchtenberg eene dergelijke aan den arm bekomen. Bij het afgaan van het berigt (den 10den december) was alle gevaar voorbij.

De heer Chatelet, verantwoordelijk uitgever van den *Courrier Français*, is, dezer dagen, door de correctionele rechtbank van Parijs, tot veertien dagen gevangenis-straf en in 500 francs boete verwezen, uit hoofde van heeren jegen den heer Mangin, prefekt van politie.

De redacteur van het *Journal du Calvados*, een departement in Frankrijk, is tot 15 dagen gevangenis en in vijf honderd francs boete verwezen, uit hoofde van een biographisch artikel over den heer de Guernon de Ranville, geplaatst te hebben, hetwelk bij het vonds honend en lasterlijk verklaard wordt. In ons Nederland honen en lasteren de couranten de ministers dagelijks, straffeloos.

Wij hebben, in ons vorig nummer, gemeld, dat de in ons land zoo beruchte Fontan in Parijs terug was. Thans lezen wij in den *Moniteur*, dat hij den 8sten dezer, in die stad, op last van den konink van gevangenis, gevat is. De *Courrier des Pays-Bas* neemt aan, dat de fransche politie eenen man, die wettig, maar niet naar de wet voorzien misdrijf, veroordeeld is, die zich, volgens den *Courrier*, niet verborg, dat is, welke woorden, welke met een opgestoken hoofd die politie wettig, zyne welverdiende vijfjarige gevangenis-straf zal doen ontgaan.

De landbouwen dagbladen van den 12den en de Parijse van den 10den dezer hebben niets meldenswaardigs aangebragt.

M e n g e l i n g e n .

OVER DROGREDEGENEN IN HET STAATKUNDIGE,

naar aanteekening der geschriften van BENTHAM en DUMONT.

(Zie ons vorig nummer.)

Geene plaats is in dit opzigt belangrijker dan eene staatsvergadering. Geene, waar de drogredegenen kunstiger; geene, waar zij niet meer nadeel werkzaam zijn. Iedere staatsvergadering is eene kampplaats van begrippen, en vooral dan, wanneer partijen zich in dezelve vormen worden drogredegenen de natuurlijkste en gebruykelijkste wapenen. Het is de strekking, om alle beslissing tot een bepaald punt te brengen; het zij ze hinderpalen te weeg brengen, om die verwijderd te houden; het zij ze verwarring moeten brengen in de plannen der tegenpartij of door verblindende en overrompelende gewispen zege behalen. Het geheel neemt dan een krijgskundig aanzien, en van lieverlede vormt zich eene ware tactiek in de behandeling der zaken; die vormt zich eigenaardig, naar de verscheidenheid der staatsgesteldheden. Het zou niet onbegrijpelijk, de vertegenwoordigende kamers van de Vereenigde Staten en van Frankrijk uit dit oogpunt te beschouwen; ook reeds een blik te werpen op ons land, waar toch de goede stemming nog voor eenige maanden heerschte! Maar geen land kan hierin riker zijn aan ondervinding en leering dan Engeland en in geen land werd de kunst van beradenissen ook meer wetenschappelijk beoefend. Het behoeft geen betoog, dat het aldaar sinds lang behoeft te worden van de leden van het parlement, de gangbaarste drogredegenen en de kunst van beradenissen te leeren kennen; de krijgslieden, die eene partij gewoont, moeten voort te weten de vormen, waar achter men zich verbergen moet, den grond, waarop men zich heeft, gemakkelijk te verlaten; deels om, alzo gevoelend, de krachten zijner tegenpartij te beschouwen, en om ook zijne eigene kansen te

verzekeren. Na de geschriften van Lord Mansfield, in welke de staatskundige trouweloosheid zich onbedekt vertoont, werd, door Grafton, in een opzettelijk werk, de *parlements-redeneerkunst* behandeld. Alwat de verfining en spitsvindigheid vermag; al wat, hetzij met geoorloofde of met ongeoorloofde middelen, met openhartigheid of met kunstgrepen, leiden kan tot den triomf van eene of andere partij, onverschillig welke, al de hulpmiddelen van list, misduiding, vervalsching of overreding, worden hier, naar de geschiedenis, onderzocht. Grootsther en edeler taak intusschen had zich, toen dit werk verscheen, JEREMIAS BENTHAM voorgeschreven. Hij wilde de drogredegenen, die gemeenlijk in de staatsvergadering voorkomen, niet onderwijzen, maar toetsen; derzelve gebruik niet aanbevelen, maar alle beraadslaging onderwerpen aan de heerschappij der zedelijkheid; en niet zoo zeer de kracht der sophismen toonen, als de oogmerken, die zij verbergen. Dit was het edel doel des schrijvers, en werd, na de voltooiing van zijn werk, zijne kenmerkende verdienste. Nadat, in het jaar 1791, reeds van hem verschenen waren *Essays on political tactics*, en, in zijne verhandelingen over de wetgeving, *over de valsche redeneringen* op dat stuk, was het werk over de staatkundige drogredegenen (*Traité de sophismes politiques*) eene rijpere vrucht van des schrijvers onschatbare overdenkingen. Het zal genoezaam aan onze lezers bekend zijn, dat het eerste deel van het werk, genaamd: *tactique des assemblées législatives* (1816); maar het zal wel niet overbodig zijn, er nogmaals tot aanbeveling over te spreken, met die korthed, die wij ons ten pligt maken; het aan te prijzen, niet als eene nieuwigheid, maar als een werk, dat uit den voorbijgaanden stroom van telkens vermeerderend geschrijf bewaard verdient te blijven.

Al konde de schrijver niet hopen, den aangenomen gang der zaken plotseling te veranderen, het bleef echter belangrijk, de leden van raadsvergaderingen aandachtig op den invloed der drogredegenen te maken; hen te leeren, dat zij in hun onderzoek disperse behoorden te gaan; door te dringen tot den bodem der redeneringen; te waken vooral, dat het wezenlijke van de zaak altijd vastgesteld, altijd helder in het oog gehouden werd, en dat de voorschriften der waarheid. Maar de zedelijkheid moet haar zamenstemmen. Men moest levendig aantoonen, dat de drogredegenen even schandelijke, als bedriegelijke wapenen zijn en hun gebruik slechts dan te verschonen is, als eene tegenpartij, door te bezigen een edeler middel van verdediging uitsloot, al was het nutteloos, het was toch beter, om te waarschuwen, dan hij bedachtzaam zich zelve moest gadeslaan en op zijne hande zijn, om niet onwillekeurig in den kring der drogredegenen te vallen; dat men behoeft af te keuren, zoo, in eene staatsvergadering, soms in de gezelschappen der beschaafde wereld, onwaarheden met onwaarheden worden beantwoord, die men wederzijds doorgrondt, maar, als bij onderlinge overeenkomst, veinst te gelooven. Zoodanige vergadering te maken tot een toneel van list en bedrog, tot eene openbare schouwplaats van ooverlijkheid en misleiding, waar de waarheid tot een ijdel spel gemaakt wordt, dit betaamt niet en is verachtelijk. In stede van daar mede te werken tot de algemeene zedelijke en verstandelijke verbetering zijner natie, behoort de weldenkenden al wat bedrog en kunstgrepen te verwerpen, om te leeren kennen, opdat hij er in gemeenschap, met zijne redenen, den schijn van verstand. Deze redenen, welke Bentham bij de verhandeling van de wetten. De gemeenzaamste drogredegenen, vooral de valsche, zijn in dat vorm van beginselen voordoen, bragt hij bijeen, om ze gezamenlijk aan te tasten. Terwijl het eerste deel der *Tactique* voornamelijk de zamenstelling en het beleid eener vergadering betreft, zoo worden, in het hier bedoelde tweede deel, de drogredegenen van verschillenden aard in eene geleidelijke orde beschreven en ontleed, met aanvoering, niet en dan van de redenen, die over eigenlijke listen en kunstgrepen te zeggen viel. (b. v. bl. 128, 252.) Veel daarvan weet, gewis ieder, maar wij zullen het niet dat oogpunt hebben gezien, hetwelk door des schrijvers verstand en oordeel er de kleur van nieuwheid aan geeft. Hoe vaak hoort men de namen van beroemde schrijvers (bl. 15), de talenten of gebreken van hen, die met een maatregel worden in verband gebragt (bl. 107, 126), niet aanvoeren als redenen tot goed of afkeuring? Hoe lang zal Bentham nog te vergeefs leeren, dat die redenen magtspreuken zijn. De gezonde rede zegt, dat men de regereers moet oordeelen naar hunne daden; partijen niet naar hunne woorden, de daden te beoordeelen naar de regereers. (bl. 133.) Wilt gij meer voorbeelden? — Wanneer verdediging der regering iedere aanmerking en waarschuwing op hunne daden voorkomen als een gebrek aan eerbied voor die regering zelve (bl. 166); wanneer zij, die de regering wantrouwen, eene maatregel, door haar voorgesteld, ontbreken, opdat men niet misschien worde

vroeg den steppel van hetgeen wij hiervoren van hem zeiden. Dat hij hierin niet geland afgewezen werd, maar een eenvoudige adjuvant verkreeg, kwam misschien voort uit een zwakheid in zijn onderzagers, die prinselijke opzigten vergoelijkwaardig was. Deze afgedrongen Oeglandsmooraanwylks bevaald of het sprak van zelf, dat er tegen de *irrevocable capacité*, tegen de Russische hoogerleeraren moest geschreven worden, dat de verdienstvolle van L'WIK, naas, want het laagst en laagst onderwijs zoo veel te danken heeft, met den *vestal d'm*, met den *gijftwadder* van eenen gekrenken hoogmoedigen geest omgeven en besmet moest worden. En de zeer jongen mensch durft de *Courrier* eenen der oudste en bestverdiende studenten van L'WIK's hooge school noemen! Wij hebben echter de pen van eenen der leden der bovengenoemde maatschappij berekend, en zoo wij niet twijfelden of het Roussier zelf niet was, die de artikels geschreven had; zouden wij Christus als den auteur daarvan ademen; — drieen goede waarberg, voor de Catholico-Liberalen.

Hier zij onze taak geëindigd, die wij ons hadden opgelegd, om onze lezaren met dezen nietwen *arbitrairs-martelwar* bekend te maken.

(*) Deze bijzonderheden, die wij van Roussier hebben medegedeeld, hebben wij uit weder hand, van onzen Brusselschen correspondent ontvangen.

A L L E R E E I.

De *Courrier des Pays-Bas* van den 14den dezer berigt, dat alle *verlichte en onafhankelijke* mannen van ons land tegen het ministerie zamenrotten (*complotent*). Dit berigt zou allezins geschikt zijn, om het ministerie vrees aan te jagen, indien het niet alreeds bekend was, dat de woorden: *verlichting en onafhankelijkheid*, door den *Courrier* gebezigd, *duisternis en slavernij* betekenen.

Hetzelfde nummer van denzelfden *Courrier* zegt: de zamenzweerder zijn in de Tweede Kamer, in de Provinciale staten, in de stedelijke en gemeente besturen, in de kies-collegien; in de handdelrijvende klassen, in de *ridderschap*, in de pleitzaal, overal waar *verlichting, wetten en vrije gewetens* zijn.

Wat draaft hij door! Hij maakt zich van ons land een *zonderling denkbeeld*! In Noord-Nederland treft men, met niet meer, althans evenveel *verlichting, fortuin en vrije gewetens* als in het Zuiden, en echter — geene, of, zoo zij er zijn, zeer weinige, in het duister omvliegende zamenzweerder.

Als gezindte op den geruimen tijd, de Hollanders beschimpt te hebben, — en hen in het algemeen voor *egoisten* te hebben uitgemaakt, spreekt de *Courrier des Pays-Bas* van den 14den dezer, in een artikel, gericht tegen de *Nederlandsche Gedachten*, de Hollanders aldus aan: „Broeders uit het Noorden enz.” Wij twijfelden gezindt of de *Courrier* schreef destijds de taal van zijn hart; — deze zelfde Hollanders nu als zijne broeders aansprekende, — en zelf die ondeugden deelachtig te zijn, waarmee hij de Hollanders zoo ten onrechte beschuldigde. Al wederom een bewijs, hoe weinig dat blad, in zijns zaak, zich zelven gelijk weet te blijven.

De Marktprijzen als de vorige week.

A D V E R B O D E N T I E N.

1. 1. *Minnegetuige* de echtgenote, J. E. VAN ESSEVELD, 1. 1. beviel heden door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapene dochter.

Lieve Zusters, den 14den Februarij 1850. F. DE L. O. O. H., Az.

1. 1. Heden overleed, tot onze bitterste droefheid, in den ouderdom van acht jaren en vijf maanden, aan de gevolgen der *rooijtyfus*, ons dierbaar en veel belovend dochterke D. O. C. H. S. A. G. O. R. N. E. L. I. A. G. O. R. N. E. L. I. A. E. L. I. Z. A. B. E. T. H.

O. C. H. E. L. L. I. G. E. N. D. O. R. P. D. i. n. P. r. i. n. c. e. n. l. a. n. d. D. H. H. E. L. L. I. G. E. N. D. O. R. P. den 10den Februarij 1850. geh. DE V. R. L. E. S. E.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Noord-Brabant heeft hare volgende vergadering openen op Dinsdag den 14den Februarij 1850, des avonds om 6 ure, op het Gouvernementsgebouw te Breda, zittende zij weenside den Ministerbureau.

Te Breda, bij BROUWER & CO., Boekdrukkers en Boekverkoopers.

des morgens om 8 ure, beginnen met het afnemen der examina, waartoe alleen zullen worden toegelaten zij, die zich ten minsten 14 dagen te voren, bij den schoolopziener van het District hebben aangemeld, en door welke levens behooren te worden overgelegd voldoende bewijzen van den geboortedag en van zedelijkheid.

De Secretaris der Commissie van Onderwijs in de Provincie Noord-Brabant, H. E. V. E. R. S. C. H. O. O. R.

A M O R T I S A T I E S Y N D I K A A T.
ADMINISTRATIE DER DOMEÏNEN,
W. E. G. A. N. V. A. R. T. E. N., 1ste Ressort.
AGENTSCHAP te BREDA.

VERPACHTING VAN TOLLEN.

M. S. M. I. T. S., Agent van het Domein te Breda, zal op Maandag den 14den Februarij 1850, 's morgens om 10 ure, ten stadhoeze van Breda, en ten overstaan van den heer Burgemeester derzelve stad, publiek, voor een jaar, ingaande den 1 April 1850, te middernacht, en expirerende den 31sten Maart 1851, insgelijks te middernacht, VERPACHTEN: de Tolgelden der TOEGELDEN, aan de navermelde BARRIÈRES, te weten:

1. De TOL No. 2, aan den nieuwen Dijk, op den Grooten Weg der 1. Klasse, No. 7.
2. De TOL No. 1, aan den Binnen-Sloerdijk, op den Grooten Weg der 1. Klasse, No. 7.
3. De TOL No. 2, benoorden Terheiden, op gemelden Weg.
4. De TOL No. 3, benoorden Terheiden, mede op denzelfden Weg.
5. De TOL No. 1, te Dorst, op den Grooten Weg der 1. Klasse, No. 5.

En zulkt, voor zoo veel de 4 eerstgemelde Tolten betrekken, met het gebruik der daar staande Tolhuizen.

De Konditien van Verpachting liggen voor een ieder ter lezing in de Kantoren van den heer Administrateur der Domeinen in het 1. Ressort te Arnhem en van den Agent van het Domein te Breda, ter Secretarijen van Dussen, Oostervoort, en voorts in de Kuffijhuizen bij A. P. I. J. T. A. R. en R. D. O. N. N. E. te Breda, terwijl, bij den Agent voornoemd, alle informentien te bekomen zijn.

BREDA, den 14 Januarij 1850. De Agent intendant, M. S. M. I. T. S.

Te H U U R of te K O O P, te Breda, voor eenen zeer matigen prijs, een *VOORHUIS*, twee *VOORKAMERS*, eenen *grooten KEUKEN* of *HUISHOUDKAMER*, een *OPPERKAMERTJE* en eenen *GOEDEN KEEDER*, daar nimmer water in komt, eenen *KLEIN KEUKEN* met *FORNUIS*, eenen *SCHUUR*, waarin plaats voor een paard en eenen *goeden TUIN* daar achter, met een *UITGANG*, staande midden in een der aangenaamste dorpen van Noord-Brabant, te ZUNDEBT, gelegen aan den passageweg naar Brabant, waar driemaal daags de Post vice versa passeeren. Alles met gerantwoorde Brieven, onder letter W, bij de *Handboeken* te Breda.

Bij J. VAN DER W. A. L., Boekhandelaar te Gorinchem, is gedrukt en te bekomen:

- A. VAN ZUTPHEN, beschrijving der Provincie Noord-Brabant, met platen en kaart à 70 cents. Hetzelve tot schoolgebruik, met platen en kaart, met de Provincie Utrecht, met platen en kaart, à 60 cents.
- Nederlandsche Spreekwoorden*, een handboek voor de laagste klasse, à 50 cents.
- Handboek voor de scholen, bevattende het eerste onderwijs in de *Zangkunst*, de *leestekens*, de *taal van persoonsvervaldiging*; van de *oudere*, *aanhef der nieuwere Minnen*, *Maten*, en *Gevoelens*, benevens eenige *gebeden* en het *gehooren des Bijbels*, zevende druk, à 10 cents.
- Levens W. R. Z., Aardrijkskundig handboek van de Provincie Holland, met kaarten; 3 stukjes, 2e druk, à f 2, 20. Hetzelve op ordinar papier, voor schoolgebruik, à f 1, 15.
- De *grootste des Bifans*, 5e systeem nouveau de lection, met kaarten, over de *leestekens*; 6e editie de Hollande par f. n. l. m. l. à 50 cents.
- Allen voor onderwijzers, met getallen, tot in de 1000.

der Bredasche Courant,

van Zaterdag den 20 Februarij 1830.

En echter werd dit monster als een redder des vaderlands gehuldigd. Zelfs mannen van uitstekende verdiensten zwaaiden hem lof toe. Zoo zeer verblindt hartstogt den mensch. Doch! wat zeggen wij gehuldigd? Maar werd, in weêrwil zijner euvelde den, vergoed, ja — in verering bevangt ons bij het ter nederschrijven — zulk een monster werd, godslasterlijk, met den Heiland der wereld vereenigd, en sommige gebeden van dien tijd zingen naar met deze bewoordingen: « Coeur de Jesus! Coeur de Marat! O Sacré cœur de Jesus! O Sacré cœur de Marat! »

Men ware dat de herinnering van een verschrikkelijk tijdvak den geschiedenis niet overbodig. De hartstogten van sommige oprijfers in het Gouden zijn niet minder sterk dan die der Fransche revolutionairen van dat tijdvak. Over hunne bedoelingen willen wij niet spreken, maar wij houden ons aan de hollandsche spreuk: dan de vruchten kent men den boom, en zij, die in staat zijn, de afzwerfing der Nederlanden van Spanje in handen te nemen, om te onderzoeken in hoever de toen bestaande gteven met de nu voorgewende overeenkomsten, zij, die in staat zijn, onzer edelen Koning bij een Nero te vergelijken, zijn, niet gestuit wordende, in staat, om tot dezelfde ijsselijkheden over te slaan, die eene onuitwisbare wlek op de Fransche Geschiedenis geworpen hebben.

Onze wijze Regering wankelt dan niet, en stuitte den stroom, met alle kracht, welke de Voorzienigheid haar in handen gesteld heeft. Zij vergeet niet, dat het tegenwoordige en toekomstige geluk harer onderdanen van hare standvastigheid in de tegenwoordige nagchelyke oogenblikken afhangt; en dat die standvastigheid te meer noodzakelijk is, daar de ondervinding geleerd heeft, dat de overvloed de woelingen vergruust en de onlusten vermeertert, en onbeschaauder gemaakt heeft. Ijd is dood en is, nocht niet met ons, zijn nocht niet met ons, zijn nocht niet met ons.

— O F Y O S L A N D, — de KIRCKHOFF, —

leest men een kort verslag over eene te Amsterdam in het licht gekomene verhandeling, welke in de Fransche taal door den schryver is opgesteld. Dit verslag eindigt aldus: « Il est à regretter que l'on remarque dans cette brochure beaucoup de fautes de langue et d'impression, inevitables sans doute (ook les fautes d'impression?) quant à l'écrit dans une langue qui n'est pas la sienne, et dans un pays où le Gouvernement cherche à faire oublier celle que la masse éclairée de la nation doit adopter. » Het is geen Franschman, die dit schrijft, zeker! Het is de de Antwerper. Werdende generaal Chevalier de Kirckhoff, ridder over onderscheidene ordes en medelid van de meeste gabeerde genootschappen, gelijk vman's bescheidenheid welkaken heeft verbaas gemaakt. Wij sollten de opgegevene woorden te notom te moeten nemen. — Om onze hulde toe te brengen aan de schandere opmerking, dat men in Holland geen goed fransch kan schrijven en drukken, omdat de Regering wijselijk niet toelaat, dat men in sommige gewesten van België de Fransche taal als de nationale doe voorkomen, hetgeen zij niet is; maar ook, 2o. om te doen zien, hoe partijzucht zelfs tot in den kring der geleerdheid tracht door te dringen, en ook de onschuldige gelegenheid aangrijpt, om eene blaam op de regering te werven; om verder, 3o. te doen opmerken, hoe getrouw een correspondent de Revue aan den heer de Kockhor heeft, die uit het hart van Nederland durft schrijven; dat het Gouvernement de Fransche taal zoekt te doen vergeten; dat deze taal was aangenomen door de beschaafde massa der Natie (NB. la masse éclairée (!) de la Nation!) Men walgt waarlijk van stollanige ongerijmdheden! — Voor Nederlandsche schryvers moge het medagedeelde tevens tot eene les dienen, welken dank zij behalven, wanneer zij schrijven in eene andere dan hante moedertal.

UTRECHTSCHÉ COURANT.

Bij gelegenheid, dat dit blad, in zijn No. 19 van den 13den Februarij, een verslag geeft van hetgeen de Gazette de France omtrent de expeditie tegen Algiers, mededeelt, maakt het deze behartigingswaardige aanmerking:

« De Gazette neemt alleen Lord Exmouth, terwijl het evenwel bekend is, dat de Admiraal van der Capellen (VAN CAPELLEN), met de Nederlandsche vloot, een werkelijk aandeel in het vernielen van Algiers, en het bedwingen van dat roover-opperhoofd, gehad heeft; doch dit is de gewoonte bij andere volken geworden, om het Nederlandchen roem te verduisteren; mochten de Nederlanders zelve dan hunnen roem handhaven, en, in plaats van zich onderling te verdeelen, steeds bedacht zijn, nieuwen roem te verwerven in het vak van kunsten en wetenschappen; in het uitbreiden hunner handelsbetrekkingen; in het behouden van hunne nationaliteit; in het opvolgen van hunne gulden spreuk: Ken dragt maakt magt; en in zich eenpariglijk om hunnen Koning te scharen, die steeds Nederlands welzijn en roem zal blijven behartigen, en wiens wijsheid en deugd door geheel Europa erkend wordt! »

Deze taal verwarmt het hart, en de daarbij aan den dag gelegde zucht voor kunsten en wetenschappen, doet ons vertrouwen, dat dezelfde hand, welke de eer van den Nederlandschen roem waardiglijk behaafde, reeds lang de pen zou hebben opgevat om over het gevaar te spreken, waarmede de Utrechtsche Akademie, volgens sommige geruchten, bedreigd wordt, indien daarvoor wellicht geene bijzondere redenen waren. Reeds andere bladen hebben zich daarmede bezig gehouden. Wij voor ons vlijen ons dat het niet meer dan geruchten zijn, en dat, onder de Regering van Lands Eersten Willem, de viering van het Tweede Eeuwfeest der stichting van deze beroemde Akademie in 1836 eene dier hartverloofende gebeurtenissen zal wezen, welke voor den menschenvriend vertroostend en bemoeidigend zijn.

ALLEERLEI.

« Een Politique zegt, onder andere muggere zaken, dat de regter, die de wetten niet acht, met welke men hem bedreigt, een mensch zou zijn, in België even zeer geschandvlekt als een moordenaar of struikroozer. Zonderlinge denkbeelden van regt, wetten en regters! Of de regter den heer D. P. vrij spreekt of veroordeelt, wanneer hij volgens de wet handelt, is hij, in beide omstandigheden, gelijkelijk achtungwaardig. De Politisten begrijpen dat echter anders, en geen wonder! want en zegt zij bij hen, wat factie, zucht en oproer als zoodanig voorschrijven.

Dezelfde Politique, die van een staatkundigs niets meer dan den naam heeft, zoo als menige hantworst dien van Doctor in de Medicijnen, zegt: de proef (van de H. H. de PORTER, COCHE-MONNENS, enz.) kan niet lang duren; maar dank zij den heer VAN MAAREN (het is voor de Belgische oppositie iets vreemds, zoo beleefd te spreken), en aan zijne leetzame en achtungwaardige agenten, de uitwerking zal sterk zijn. Dat laatste gelooven wij ook. Het wordt eindelijk ook tijd, die te treffen; indien men het oproer tot in den grond wil uitroeijen.

REKONINGEN.

De Courrier des Pays-Bas van den 18den verzekert, in een brief van un Catholique, zijne liefde voor orde, onderwerping aan de wetten, eerbied voor de Koninklijke magt. — God behoeft ons voor de uitwerking van eene liefde, van eene eerbied en eene onderwerping, aan de wetten, volgens medegemelden Courrier!

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA verbieden allen en een iegelijk bij deze, om, ter gelegenheid van den aanstaanden Vastenavond, hetzij voor-, op- of na dien tijd, binnen deze Stad, verkleed, gemaskerd, of onder eenige vermomming heegenaamd, op de publieke straat te verschijnen. Zullende diegene, welke bevonden wordt, dit gebod te hebben overtreden, vervallen in eene boete van Zes Guldens, en, bij onvermogen, worden gestraft met eene gevangenis van Drie Dagen.

Wordende de Ouders en Voogden, voor de overtredingen hunner Kinderen en Pupillen verantwoordelijk gesteld, en de Commissaris van Politie gelast, om toe te zien en te waken, dat dit verbod niet worde overtreden.

BREDA, den 18den Februarij 1830.

INFORMATIE
Ter ordonnantie van denzelfden,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUWIKER

N E D E R L A N D E N.

BREDA, — 19 Februarij.

Z. M. heeft, bij Besluit van den 11 dezer, de hoofd-commissie benoemd, welke belast zal worden met de beoordeeling van de voortbrengselen van nationale nijverheit, welke de derde tentoonstelling, ten dezer jaer te Brussel te houden, zullen nietzich

Onze s Gravenhaagsche correspondent meeft ons, dat er heden eene openbare vergadering der Tweede Kamer zal gehouden worden; wat het onderwerp der deliberatiën zijn zal, wordt ons niet gemeld. Morgen zal er, ter gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. den Erfprins, die heden zijn 15de jaar bereikt heeft, groot bal ten hove zijn, waarop alle de leden der Staten-Generaal zijn gemoedigd. Treffend moet het voor den opmerker zijn, om sommige aangezigten bij die gelegenheid te bestuderen en sommige baronnen en jonkheeren te zien dansen.

— De stand der rivieren is niet ongunstig. Een onzer correspondenten meeft ons deswegens het volgende:

Op den 15^{den} dezer heeft er, te Maastricht, 50 d. vat in de rivier plaats gehad; den 17 dezer is de Maas te Grave 45 d. gevallen, doch het ijs zat aldaar nog vast; de Beersche Maas heeft den 17^{den} orgelhouden te werken; het Basse-veld was den 18 vol gelopen; de Baardwysche Overlaat werkte heden morgen met 20 daam, welke Overlaat, den 17 dezer, s middags, begonnen is te werken; te Ravestijn is het ijs in de Maas, den 17 dezer, even verzet geworden; overigens zij hetzelfde vast.

Op de Waal en Rijn moet het er, zoo ik bij monde vernoeft sedert gisteren zijn gaan spannen, schoon er, zoo verre mij bekend is, geen dadelijk gevaar aanwezig is.

Te Wondrichem stond, gisteren morgen, het water 2 el, 34 duim onder noodpijl, doch was, in de laatste 24 uren, 8 duim gewassen. In de Merwede en Mias zit het ijs nog vast; wordende 2125 rieren nog aan de voren evenal te voet gepussend, terwijl het ijs tuschen Sierwijk en Gorinchem nog niet kan en paard bereden worden.

De brieven van Madrid maken melding van eene nieuwe geldleening, die, door den Koning van Spanje, met den bankier Arietta, van Madrid, zou gesloten zijn. Deze geldleening heeft niets gemeens met die, welke onlangs met den heer Aguado gesloten is.

De heer Royer-Collard verklaart, in den *Moniteur* van den 16den, dat er, sedert de sluiting der zitting van 1829, bij hem volstrekt geene vereeniging van afgevaardigden heeft plaats gehad en dat alles, wat daaromtrent gezegd is, grove leugens zijn.

Nog melden de fransche brieven van den 16den het overlijden van den hertog de Lewis en dat van den heer de Lavalette, de gewezen postmeester, welke, in 1815, ter dood veroordeeld zijnde, door den heldhaftigen moed zijner vrouw en de hulp der heeren Wilson, Bruce en Hutchinson, in de kleederen zijner echtgenooten voorneld, uit de gevangenis ontsnapte.

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BREDA,

van den 19 Februarij 1830.

Het Nedbrk. Mudde Tarwe	f 7, 09
Het dito dito Rogge	4, 23
Het dito dito Boekweit	4, 28
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 15
Een lucht Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 23
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	0, 24
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	0, 30
Een dito pond Boekweit-Meel.	0, 16
Een dito pond Boter	0, 80
Zand, aardappelen (Vat of Mudde)	2, 50
Het 1000 Eiken Telhout.	3, 20
Het 1000 Dool Hout.	2, 66
De Kar Spaanders.	5, 55
» » Struiken.	5, 33
De 100 Mutsaard.	5, 20

Te BREDA, bij BROESE & Comp., Boekdruckers en Boekverkoopers.

ADVERTENTIEN.
AMORTISATIE SYNDIKAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN,
WEGEN, VAARTEN, enz. 1ste Ressort.

AGENTSCHAP te BREDA.

M. S. MITS, Agent van het Domein te Breda, zal, op Maandag den 22sten Februarij 1830, 's morgens ten 10 ure, ten stadhuize van Breda, en ten overstaan van den heere Burgemeester derzelve stad, publiek, voor een tijdvak, expirerende den 31sten Maart 1831, AANBESTEDEN: het gewoon onderhoud der GROOTE WEGEN van de 1ste klasse, en verder daartoe behoorende objecten in het ressort van genoemd Agentschap, en zullis in vijf afzonderlijke perceelen, te weten:

1. De GROOTE WEG der 1ste klasse No. 3, gedeelte van 't Veehuis ten Slaemwijk, tot de Boschpoort der Stad Breda.
2. De GROOTE WEG der 1ste klasse No. 3, gedeelte van de Antwerpsche poort der Stad Breda tot de Limiet-scheiding der Provincie Noord-Brabant en Antwerpen.
3. De GROOTE WEG der 1ste klasse No. 7, gedeelte van den Moerdijk tot de ontmoeting van den grooten weg No. 3 bij het Tolhuis No. 4, of de Stad Breda.
4. De GROOTE WEG der 1ste klasse No. 8, gedeelte van den grooten weg der 1ste klasse No. 3 in den Teteringschending tot de Maasdijsche brug of Limietscheiding der Arrondissementen Breda en 's Bosch.
5. De TOLHUIZEN No. 1, 5 en 7, op den grooten weg der 1ste Klasse No. 3, de WEEGRUG te Breda, het VEEERKNEETS- en VEEERHUIS aan het oud Maasje, benevens de VEEERPONT aldaar, met alle de daartoe behoorende objecten.

De Konditien en Bestakken, liggen ter lezing ten Kantore van den Administrateur der Domeinen in het 1ste Ressort, te Arnhem, en den Agent van het Domein te Breda, in het lokaal van het Provinciaal Gouvernement te 's Hertogenbosch, ter Secretarijen van 's Hertogenbosch en Breda; en voorts, te 's Bosch, in het Koffijhuis bij van Bunsen te Drusen, bij J. Brands, te Raamsdonk bij R. Vermissen, Opzichter van den Waterstaat, te Gorinchem bij C. Lebréghs, te Werkendam in de Zwaan, te Terheijden bij G. van Lommel, te Moerdijk bij M. van Lommel, te Bergen-op-Zoom bij A. van Dort, te Breda bij L. Oers, P. Aartgeerts en de Wed. Vermaat, te Blijbergen bij Van den Eeden, en te Zundert bij P. Hermans.

Zullende de nadere informatien te bekomen zijn, zoo ten Kantore van den Agent te Breda, als bij de Opzitters J. L. UGTEIN te Terheijden, en J. T. WALESON te Raamsdonk.

BREDA, den 14 Februarij 1830.

De Agent voorhoemd,

M. SMITS.

VASTE PRIJZEN.

ARNAUD, Koopman, is alhier van *Parviere*, gearriveerd met een Groot Assortiment GEDECATISEERDE en ONGEDECATISEERDE VERVIERSCHE LAKENS, ZEPHIREN en CASEMIERS, in diverse KLEUREN en KWALITEITEN en Verkoopt tot Giviele prijs.

Is uitgekapt bij JAN VAN DER VLIET, in het Logement de Ouden Prins; blijft tot den 30sten Maart.

HOOGDUITSCH LETTERKUNDE.

Bij de Wed. STEIN, aan de Haven te Breda, is te verkrijgen gesteld: *Sammlung auserlesener Fabeln, Anekdoten, kleiner Geschichten und Erzählungen; herausgegeben von W. WEIFFENBACH, S. M. C. Lehrer an der Königl. Niederl. Militär-Akademie zu Breda.* f. 1, 25.

Bij BROESE & Comp., te Breda, zal heden van de pers komen: DE BALANS, of duidelijke voorstelling van de wijze van Zamenstelling, de Werking, de Zuiverheid en de oorzaken van Onzuiverheid van dit, in zoo vele opzigten, allerbelangrijkst en onmisbaar Werktuig, opgehelderd met eene daartoe vervaardigde plaat. Tweede verbeterde druk, door WILLEM VAN HOUTEN. De Prijs is 30 Cents.

Met alle mogelijke juistheid vindt men dit Werktuig alhier beschreven, en desselfs werking en zuiverheid aangetoond zijnde, hetzelfde voor alle Handelaren, Winkeliers, of zeedanige personen, welke belang in eene zuivere Balans stellen, onmisbaar, terwijl hetzelfde iederen smid de kunst leert, eene zuivere Balans te kunnen maken.

Bij bovengemeld is tevens te bekomen: Boekje, aanwijzende de korpsen INFANTERIE, in het KONINGRIJK DER NEDERLANDEN, benevens de namen van de gezamenlijke BEVELHEBBERS, voorts Namen en Ranglijsten van alle KAPITEINS bij het wapen der Infanterie, zoo van ieder Korps op zich zelve als in het algemeen, met de nauwkeurige ongaaf der datums van aanstelling. De prijs is 40 cents.